

Khu VH-LS Núi Bà Đen

Tên khác:

Núi Bà

Tỉnh:

Tây Ninh

Diện tích:

2.000 ha

Toạ độ:

11°21' - 11°24' N, 106°09' - 106°11' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Đồng Nam Bộ

Có quyết định của Chính phủ:

Có

Đã thành lập Ban Quản lý:

Có

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Có

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

C

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Có bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Khu văn hoá lịch sử Núi Bà Đen thành lập theo Quyết định số 194/CT, ngày 9/8/1986 của Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, với diện tích 2.000 ha (Bộ NN&PTNT 1997). Năm 1997, Phân viện Điều tra Quy hoạch Rừng Thành phố Hồ Chí Minh đã xây dựng dự án đầu tư cho Khu văn hoá, lịch sử. Dự án đầu tư đã được Bộ Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn phê duyệt theo Công văn số 842/NN-PTLN/CV ngày 21/3/1997. Đến ngày 16/7/1997, Ủy ban Nhân dân tỉnh Tây Ninh đã phê duyệt dự án đầu tư và thành lập ban quản lý theo Quyết định số 261D/QĐ-UB.

Ngày 27/07/1999, ban quản lý rừng đặc dụng được thành lập theo Quyết định số 78/QĐ-CT (Châu Văn Vãn, Giám đốc Khu Văn hóa Lịch sử Núi Bà Đen, 2003). Ban quản lý hiện có trách nhiệm quản lý hai khu vực là khu văn hóa lịch sử Núi Bà Đen và khu di tích lịch sử Phước Ninh. Núi Bà Đen có diện tích 1.638 ha nằm trong địa bàn xã Ninh Sơn, thị xã Tây Ninh, khu di tích lịch sử Dương Minh Châu có diện tích 217 ha nằm tại xã Phước Ninh, huyện Dương Minh Châu (xem phiếu thông tin Dương Minh Châu). Ban quản lý khu văn hóa lịch sử gồm 16 cán bộ, hai trạm bảo vệ và thuộc sự quản lý của Sở NN&PTNT tỉnh Tây Ninh (Châu Văn Vãn, Giám đốc Khu Văn hóa Lịch sử Núi Bà Đen, 2003).

Núi Bà Đen có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 được xây dựng bởi Cục

Kiểm lâm - Bộ NN&PTNT với diện tích 2.000 ha (Cục Kiểm lâm, 2003), danh lục này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt.

Địa hình và thủy văn

Núi Bà Đen là một hòn núi đơn độc trên vùng đồng bằng Tây Ninh. Núi này có 3 đỉnh, đỉnh cao nhất là Núi Bà Đen cao 986 m so với mực nước biển. Độ cao tuyệt đối thấp nhất trong khu vực là 50 m, tại chân Núi Bà Đen. Trên quả núi này có một số suối nhỏ chảy vào nhánh phía đông sông Vàm Cỏ.

Đa dạng sinh học

Thảm thực vật ở Núi Bà Đen chủ yếu là rừng thứ sinh với thảm cây bụi chiếm ưu thế, ngoài ra còn có các loài dây leo và một số loài cây gỗ phân bố rải rác. Số liệu về hệ động thực vật trong khu vực rất ít, trừ số liệu về bò sát và lưỡng cư. Từ tháng 5/1998 đến tháng 9/1999, Phạm Văn Hoá *et al.* (2000) đã tiến hành nghiên cứu khu hệ bò sát ở Núi Bà Đen. Kết quả nghiên cứu đã ghi nhận được 59 loài bò sát và 12 loài lưỡng cư, trong đó có 14 loài được ghi trong *Sách đỏ Việt Nam*.

Các vấn đề về bảo tồn

Trong chiến tranh chống Mỹ, Núi Bà Đen bị rải chất độc hoá học và bị đánh bom nặng nề (Storey và

Robinson 1995). Ngày nay, rừng tự nhiên còn lại ở Núi Bà Đen đang bị chuyển đổi thành đất canh tác nông nghiệp, chủ yếu là các vườn cây ăn quả (theo lời Vũ Văn Dũng). Chi cục Kiểm lâm Tây Ninh (2000) cho rằng khai thác gỗ củi và săn bắt động vật là những mối đe dọa lớn nhất đối với đa dạng sinh học ở Núi Bà Đen. Một số quần thể các loài động vật đang bị suy giảm là hậu quả của việc khai thác quá mức nhằm cung cấp cho nhu cầu sử dụng của các hộ gia đình trong khu vực hoặc bán cho các nhà hàng đặc sản rừng.

Ngoài ra, phát triển du lịch sinh thái không bền vững cũng là một trong những nguyên nhân gây tác động đến đa dạng sinh học tại khu vực. Một khu vui chơi, giải trí đang được xây dựng trên vùng núi, trong đó có cả một hệ thống tàu cáp treo đã được làm để đưa du khách lên đỉnh núi.

Các giá trị khác

Qua nhiều thế kỷ, Núi Bà Đen là nơi có đền thờ miếu mạo của nhiều nhánh tôn giáo khác nhau. Trên ngọn núi này có một số miếu thờ trong hang. Ngoài giá trị về văn hoá, khu vực còn có giá trị về mặt lịch sử, đây là cơ sở cách mạng của Việt Minh trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp (Storey và Robinson 1995). Hàng năm, Khu văn hoá, lịch sử và môi trường Núi Bà Đen đón nhận một số lượng lớn khách du lịch trong nước, đặc biệt là vào các ngày lễ hội.

Các dự án có liên quan

Chưa có thông tin.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Núi Bà Đen hiện không phù hợp để được nhận tài trợ VCF do không đáp ứng được các tiêu chí về tầm quan trọng quốc tế về bảo tồn đa dạng sinh học. Ngoài ra, Núi Bà Đen chỉ là khu văn hóa lịch sử.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	
A _{II}	
B _I	Quyết định số 194/CT, ngày 09/08/1986
B _{II}	
B _{III}	Thuộc sự quản lý của UBND tỉnh
C _I	Ban quản lý đã thành lập
C _{II}	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa thực hiện báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Pham Van Hoa, Ngo Dac Chung and Hoang Xuan Quang (2000) "The fauna of amphibian and reptile species living in Ba Den mountain (Tay Ninh province)" Tạp Chí Sinh Học "Journal of Biology" 22(15) CD: 24-29. In Vietnamese.

Storey, R. and Robinson, D. (1995) Lonely planet travel survival kit: Vietnam. Third edition.. Hawthorn: Lonely Planet Publications.

